

N:o 28.

*Af Herr Björnstjerna: Om beredande af tillfälle att genom af-
lösning frigöra jord af skatte natur från densamma
åliggande grundskatter, m. m.*

I sanning häpnadsväckande är det sätt, hvarpå svenska kronans högst betydliga förmögenhet sedan århundraden förskingrats och fortfarande bortslumpas. Att här intaga någon utförligare afhandling i ämnet medgifver ej tiden, utan måste jag inskränka mig till att i sådant afseende hänvisa till kända författare, såsom Agardh, Fryxell med flere äfvensom till Herr Rydins sakrika reservation och promemoria i skattekomiténs betänkande. Tillräckligt torde vara att här framhålla huruledes, efter Carl XI:s reduktion, kronan kunde anses ega omkring hälften af Sveriges bebyggda land; att denna ofantliga förmögenhet nu befinnes till allra största delen förskingrad, hufvudsakligast till följd af de allt mer underlättade skatteköpen, så att af de 23,800 mantal kronojord, som tillhörde staten år 1700, endast återstodo 7,373 år 1847, och 5,152 år 1878. Icke mindre än 2,221 kronohemman hade följaktligen under de 31 åren från 1847 till 1878 blifvit kronan afhända för en obetydlig procent af det verkliga jordvärdet, och denna afyttring fortfar alltjemt med den ringa återstoden.

Äfven med kronans skogar har, som bekant, ända till de senaste årtiondena en misshushållning i stor skala egt rum.

Slutligen vill man nu bortskänka den betydande statsförmögenhet, som sedan flere århundraden utgår i form af ränta och kronotionde, utan annan ersättning från den sålunda gynnade skattejorden, än ett obetydligt belopp i den osäkra formen af en ökad bevillning, som af en ringa riksdagsmajoritet kan, i en gemensam omröstning, när som helst å nyo nedsättas.

På grund af hvad här i korthet blifvit anfördt och med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, N:o 5, »angående afskrifning af grundskatter samt af rustnings- och roteringsbesvären m. m.» har jag äran föreslå:

1:o) att jord af skatte natur må, på fördelaktiga vilkor, genom en billig aflösning beredas tillfälle att frigöras från densamma åliggande grundskatter;

2:o) att skatteköpt kronojord skall fortfarande utgöra den skatt, som enligt skatteköpebrefvet densamma åligger; samt

3:o) att all skatteförsäljning af kronojord hädanefter förbjudes, börande i stället sådan jord, vid inträffad åboledighet, för kronans räkning utarrenderas.

Stockholm den 7 Februari 1883.

O. M. Björnstjerna.
